

VRAGEN ART 41 OVER KINDEREN OP OPGEVOERDE E-BIKES

Veel e-bikes laten zich eenvoudig opvoeren. Een kwestie van simpelweg de instellingen wijzigen. Het kan ook met wat hardware-aanpassingen. Hoewel verboden, levert menig (web)winkel supersnelle e-bikes, met een extra krachtige motor en in het geval van de zogeheten *fatbike* zelfs met een heuse gaskabel – dit onder het mom van uitsluitend voor gebruik op eigen terrein. Anders dan op een gewone elektrische fiets hoeft je niet stevig door te trappen om snelheid te maken. Wie oplet herkent ze direct: de enthousiaste ‘fat biker’ trapt nauwelijks en toch gaat deze stoere ‘fiets’ met zijn opvallend dikke banden en buddyseat als een speer. Snelheden van 45 km/uur en harder zijn regel, terwijl e-bikes maximaal 25 km/uur mogen rijden.

Feitelijk zijn dit dan ook geen e-bikes maar e-bromfietsen, echter zonder typegoedkeuring en het kentekenplaatje waar je de even snelle *speed pedalec* wel direct aan herkent. Ze zijn – in verschillende uitvoeringen – populair onder thuisbezorgers en triest genoeg ook onder kinderen. Want anders dan de brommer en speed pedalec geldt er voor de e-bike in al zijn hippe of stoere varianten geen minimum leeftijd. Een bromfietsrijbewijs is voor een fatbike niet nodig en een helm niet verplicht. De enorme risico’s op zwaar letsel spreken voor zich, nog afgezien van het gevaar dat overige verkeersdeelnemers lopen door het ge-race op en buiten de fietspaden door kinderen van soms amper twaalf jaar oud.

We hebben daarom de volgende vragen:

1. Herkent het college het beeld van steeds meer snelle, opgevoerde e-bikes (fatbikes), al dan niet met vaak kinderen aan het stuur?
2. Deelt het college onze visie dat de vaak jeugdige verkeersdeelnemers op deze zeer snelle tweewielers een serieus gevaar zijn voor zichzelf en hun medeweggebruikers?
3. Is het college met ons eens dat het op de openbare weg rijden met e-bikes die harder kunnen dan 25 km/uur wettelijk verboden is en dat hier op gehandhaafd zou moeten worden?
4. Klopt het dat de politie op dit moment geen prioriteit geeft aan handhaving?
5. Klopt de indruk dat de politie nauwelijks opgevoerde fatbikes en aanverwante e-bikes van de weg haalt of bestuurders verbaliseert wegens geconstateerde overschrijding van de maximum toegestane snelheid?
6. Als dit beeld niet klopt, kunt u dan cijfers geven van het aantal in beslag genomen opgevoerde e-bikes in Hilversum dit jaar, c.q. het aantal processen verbaal wegens te hard rijden en/of het onbevoegd besturen van een voertuig zonder typegoedkeuring?
7. Indien onze indruk (vraag 5) wel klopt, wat is dan de reden voor niet handhaven, anders dan prioritering – al dan niet wegens onderbezetting?
8. Worden er controles gedaan in de rijwiel-/bromfietshandel? En ook hier, zo nee waarom niet en zo ja, wat is daarvan dan tot nu toe de opbrengst? (zie bijgevoegd nieuwsartikel)?

9. Bent u met ons van mening dat de overheid, zoals geformuleerd door de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, een 'beginselplicht tot handhaving' heeft, inhoudend dat de overheid tegen een overtreding *moet* handhaven, tenzij er sprake is van 'bijzondere omstandigheden'?
10. Erkent u met ons dat er hier van bijzondere omstandigheden, zoals door de RvS aangegeven (concreet zicht op legalisering, evenredigheidsbeginsel, gelijkheidsbeginsel of vertrouwensbeginsel) geen sprake is?
11. Bent u bereid om de politie aan te spreken op haar verantwoordelijkheid in deze en ook voorts alles in het werk te stellen om zoveel mogelijk een eind te maken aan het ge-race door de bebouwde kom

PvdA

Joop Lahaise

Bijlage: artikel van RTV Utrecht van 21 juni 2023

© ANP

Utrecht - Negen (online)aanbieders van te snelle fatbikes moeten een dwangsom van 15.000 euro betalen en stoppen met de verkoop. Ze bieden bromfietsen aan zonder de verplichte typegoedkeuring, stelt de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT).

Je ziet de fatbike steeds vaker in het Utrechtse straatbeeld. Ze ogen stoer met hun dikke banden en robuuste frame en zijn vooral onder jongeren razend populair. Zeker nu er een helmplicht is voor snorfietsers. Met de fatbike kan je ook nog eens door het bos rijden of over het strand, maar of je met een uit de kluiten gewassen e-bike te maken hebt of een opgevoerde brommer is niet altijd duidelijk.

De fatbikes waarover de inspectie valt, gaan met trapondersteuning harder dan 25 kilometer per uur, hebben een gashendel of een vermogen boven de 250 Watt. Snelheden kunnen bij deze exemplaren oplopen tot 45 kilometer per uur. De inspectie waarschuwde in november al 27 aanbieders dat deze voertuigen niet de openbare weg op mogen. Daarop stopten 15 bedrijven met de verkoop, maar de anderen gingen door. Bij drie aanbieders loopt de procedure nog.

De inspectie wil geen namen noemen van aanbieders die een dwangsom opgelegd hebben gekregen. Verschillende Utrechtse verkooppunten zeggen in een reactie nergens van te weten. "Wij hebben geen dwangsom gekregen en geven gewoon goede voorlichting aan onze klanten", zegt een medewerker van La Souris aan de Amsterdamsestraatweg in Utrecht. De winkel biedt ook 750 Watt-versies aan, maar benadrukt dat die alleen voor privéterrein en ervaren bestuurders bestemd zijn.

De landelijke afdeling van La Souris spreekt [op de eigen website](#) over veel verwarring rondom de regels. "La Souris biedt zowel legale fatbikes voor de openbare weg, als voertuigen voor privéterreinen aan. Hierdoor zit La Souris nog steeds in een procedure bij de Inspectie Leefomgeving en Transport, terwijl de Inspectie Leefomgeving en Transport ondanks herhaaldelijke verzoeken geen duidelijkheid biedt."

Verkeersveiligheid in gevaar

De inspectie stelt dat het verboden is om zonder typegoedkeuring, zonder kenteken, zonder WA-verzekering, zonder rijbewijs en zonder het dragen van een helm met een te snelle fatbike op de openbare weg te rijden. Wie dat wel doet is niet verzekerd. De politie handhaaft hierop. Het totaal aan boetes kan oplopen tot 1400 euro. Toch worden opgevoerde fatbikes steeds vaker gesignaleerd in het verkeer. Online zijn diverse instructiefilmpjes te vinden om de prestaties te verbeteren.

GroenLinks in Utrecht wees het college begin dit jaar al op de urgentie van het voorkomen van "onveilig berijden van fatbikes". Te snelle exemplaren brengen de verkeersveiligheid in gevaar, stelt ook de inspectie. Karin Visser, directeur Toezicht en Opsporing: "De veelal jongere gebruikers van zo'n 'fatbike' realiseren zich niet dat het geen elektrische fiets is, maar een brommer. En dan zijn rijbewijs, kenteken, helm en WA-verzekering verplicht. In dat geval doet het er ook niet toe of je zo'n fatbike op de openbare weg of op eigen terrein gebruikt."

Voorlichting

Aanbieder Astonic stelt dat vaak verkeerde voorlichting wordt gegeven over de 'straatlegaalheid' van fatbikes. "Mensen schaffen een fatbike aan met het idee dat deze gebruikt mag worden op de openbare weg zolang deze begrensd is op 25 kilometer per uur. Hoewel ook wij fatbikes aanbieden met meer vermogen dan wettelijk toegestaan, gaat de verkoop van deze modellen altijd gepaard met een duidelijke voorlichting over Nederlandse wet- en regelgeving. Onze klanten zijn op de hoogte van wat wel en niet mag en ze zijn zich bewust van de risico's bij gebruik op de openbare weg."

Volgens Astonic mag je fatbikes met meer vermogen wel gebruiken op eigen terrein, op crossbanen en tijdens wedstrijden op de daarvoor aangewezen plekken. Ook kan je er grote zware ladingen mee verplaatsen, wat handig is tijdens evenementen. "Bij deze modellen staat duidelijk aangegeven dat deze niet straatlegaal zijn en dat ze enkel voor gebruik op eigen terrein bedoeld zijn."

Meestal geen uitzonderingen

Onder bepaalde omstandigheden zijn er inderdaad uitzonderingen op de verplichte typegoedkeuring, beaamt de inspectie. "Daarom worden de fatbikes soms afgebeeld met disclaimers als 'gebruik alleen op eigen terrein' of 'niet voor gebruik op de openbare weg'."

Uit onderzoek van de inspectie blijkt echter dat in de meeste gevallen geen sprake is van zo'n uitzonderingssituatie. "De fabrikant gebruikt dan weliswaar een disclaimer, maar uit andere aspecten blijkt dat de fatbike wel degelijk bedoeld is voor gebruik op de openbare weg." De inspectie hamert op de verantwoordelijkheid van verkopers. "Ze moeten goede voorlichting geven aan potentiële kopers én voldoen aan wet- en regelgeving."

Ook de inspectie ziet dat er diverse opvoersystemen voor fatbikes verkrijgbaar zijn. Het gaat dan om zowel fysieke als digitale opvoersystemen, via bijvoorbeeld een app. "De verkoop hiervan is niet verboden. Maar op de openbare weg fietsen met een fatbike voorzien van zo'n opvoersysteem is dat wel." De Fietserbond hekelde eerder de opvoermogelijkheid, waarvan de verkoop dus niet wordt beperkt, maar vreest ook voor een toename van ongevallen. Voorstanders beschuldigden de bond daarop van fatbikeshaming.

Het NOS Jeugdjournaal besteedde begin dit jaar aandacht aan de populariteit van en zorgen over fatbikes.